

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita S. Liborii Episcopi, Calcvlo Laborantivm Patroni

Bolland, Johannes

Antverpiae, 1648

Acta Ecclesiae Amerinae, De Reliquiarum S. Liborii receptione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12748

signo suo notariatus muniuit, sit publicus & legalis Notarius, cuius documentis, & instrumentis in & extra iudicium publica vbique fides adhibetur. In cuius rei testimonium sigillum ciuitatis nostræ secretum hisce appendi, & Secretarij nostri iurati subscriptione roborari iussimus. Actum anno salutis millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto, die 17. mensis Iulij. Loco signi. Henricus Holland, ciuitatis ac Reipublicæ Monasteriensis, partium Westphaliæ, Secretarius iuratus, iudicij Imperialis Camerae Notarius immatriculatus, in fidem manu propria subscripsi.

A C T A

ECCLESIAE AMERINÆ,

*De Reliquiarum S. LIBORII
receptione.*

i. N nomine Domini, Amen. Presenti publico instrumento cunctis vbique pateat euidenter, & notum sit; quod anno à Natiuitate Domini nostri Iesu Christi millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo, Indictione xv. die vero xv. mensis Martij, Pontificatus autem Sanctiss. in Christo Patris & Domini nostri D. Innocentij Diuinâ prouidentia Papæ decimi, anno eius tertio, coram Illustriss. & Reueren-

Coram Episcopo & Canonico Amerinis 15. Martij 1647.

L. diss.

dist. Domino Gaudentio Polo, Dci & Apo-
 stolicae Sedis gratiâ Episcopo Amerino, ac
 Perillustri & Reuerendiss. Domino Delio
 Vectio Protonotario Apostolico, eiusdem Il-
 lustriss. & Reuerend. Domini Episcopi Vica-
 rio Generali; necnon Perillustribus & Ad-
 modùm RR. DD. Nicolao Racano Priore,
 Iulio Geraldino Archidiacono, Ioanne Vin-
 centio Mandosio Præposito, Augustino Car-
 leno, Claudio Picioto, Petro Carleno, Hiero-
 nymo Roscio, Curtio Mandosio, Fabiano
 Zucchante, Petro Venturello, Ioanne Bap-
 tistâ Sandro, Iosepho Venturello, & Petro Fran-
 cisco Racano, Canonicis venerabilis Cathe-
 dralis Ecclesiae S. Firminae de Ameriâ; meque
 Notario, & testibus infrascriptis, ad hæc spe-
 cialiter vocatis atque rogatis; in infrascripto
 loco, præsens & personaliter constitutus fue-
 rit R. P. Frater Bonauentura de Rutheno,
 Prædicator Capucinus prouinciæ Rhenanæ
 cum suo socio, & extraxerit ex coloris cine-
 ricei sacco stamineo illatam pyxidem: eam-
 que ex vtraque parte aperiens, inde aliam
 produxerit; inde aliam capsulam rotundam
 argenteo, aureo, viridi, rubro colore variega-
 tam, vittâ subrubicundâ quater ita circumli-
 gatam, vt octo in locis contineretur, signa-
 tam Sereniss. Ferdinandi, Electoris Colonien-
 sis, Episcopi Paderbornensis, cum rubrâ cerâ,
 superius Paderbornensis Capituli ex viridi
 cerâ, inferius circumcirâ super vittam S. Li-
 borij,

*exposita est
 capsula reli-
 quiarum S.
 Liborij,*

borij, Theodori Recke Paderborneusis Cathedralis Præpositi, Gasparis Philippi à Ketteler Decani, Ioannis Gulielmi Baronis de Syntzigh Cantoris & Cellerarij, Adolphi Henrici Droste Præpositi Monasteriensis Cathedralis, Arnoldi de Vittinghoff conditi Schelle Præpositi ad S. Mauritium, Adolphi Henrici Droste iunioris, Canonorum Paderbornensis Cathedralis, & Abbatis Carleni in rubrâ cerâ Hispanicâ sigillis: deinde explicato in pergamento donationis, & attestationis instrumento, dicto Illustriss. & Reverendiss. Episcopo, Capitulo, & Canonicis Amerinis, in optimâ formâ legerit; & ostendens omnia dicta sigilla integra & in nullo violata, ex ipso instrumento abundanter docuerit, dictam capsulam verè, & eam ipsam esse, quæ & ab Illustriss. & Reverend. Cathedralis Paderbornensis Prælati & Canonicis, anno MDCXLVI. nono die mensis Iunij, Monasterij Westphaliæ, in aulâ habitationis Reverend. & Illustr. D. Bernardi Westerholt Cathedralis ibidē Canonici, tradita fuit fideliter Ameriam transferēda: quòd demum dictam capsulam in dictâ pyxide, & hanc cum illâ in dicto sacco reposuerit. huic Illustriss. & Reverend. Dominus Episcopus Amerinus quatuor chartas in modum stellæ sic superposuit, ut octo radios constituent: in medio verò ubi sese contingunt, posuit Capitulum in quatuor radijs suum; dictus autem P. Bonaventura in

*ritè signata
à Canonicis
Paderbornensibus*

denuò obsignata,

*in armario
clauso:*

alijs quatuor radijs suum sigillum rubrâ cerâ Hispanicâ. Ita his peractis sic sigillatam pyxidem cum capsulâ deposuit idem Illustriss. & Reuerendiss. Dominus Episcopus Amerinus reuerenter in armario, in dictâ sacristiâ, quod respondet ianug ducenti in ecclesiam: & clausum fuit duabus clauibus, quarum vnâ retinuit idem Illustriss. & Reuerendiss. Dominus Episcopus, alteram dedit Perillustri & Admodum Reuerendo D. Augustino Carleno custodiendam. Super quibus omnibus & singulis præmissis, petitum fuit à me Notario & Cancellario publico infra scripto, vt vnum, vel plura, publicum, seu publica, conficerem atque traderem instrumentum & instrumenta, prout opus fuerit, & requisitus ero.

Acta conscripta,

2. Actum Amerinæ in dictâ venerabili sacristiâ dictæ venerabilis Cathedralis Ecclesiæ S. Firminæ, præsentibus ibidem audientibus & intelligentibus Admodum R.R. DD. Julio Ghiringhelo Magistro cæremoniarum, & Christophoro Varatio Capellano eiusdem Cathedralis Ecclesiæ, Amerinis, testibus ad prædicta habitis, vocatis & rogatis.

Actis Monasteriensibus præsentibus,

Tenor autem donationis & attestationis instrumenti, de quo supra fit mentio, talis est, videlicet. *Hic inserta erant integra Acta Monasteriensia, quæ iam antè è tabulis Monasterio acceptis retulimus: & quæ rursus in fine nu. II. recitantur in schedulâ descripta.*

3. Eisdem anno, Indictione & Pontificatu, quibus

quibus suprà, die verò VIII. mensis Maij, Admodùm R. P. Bonaventura de Rutheno Prædicator Capucinus prouinciæ Rhenanæ, vnâ cum Adm. Ven. P. Iosepho Maria Perusino Prædicatore socio Romano, reuersus Ameriam, egerit cum Illustriss. & Reuerend. eiusdem Episcopo, de modo, diebus, & horis resignationis sanctarum Reliquiarum S. Liborij Episcopi Cenomanensis, Patroni Paderbornensis, & institutione processionis cum eisdem; conuentu inque inter ipsos fuerit, dictas Reliquias vndecimo Maij resignare, & processionem cum eisdem sequenti die duodecimâ Maij.

4. Vndecimâ igitur dicti mensis die post vespas prædictus Pater cum suo socio ad Episcopalem aulam ciuitatis Ameriæ se contulit: ex quâ paullò post prodijt Illustriss. & Reuerendiss. Dominus Gaudentius Polus, Dei & Apostolicæ Sedis gratiâ Episcopus Amerinus, rochetto indutus, comitatus à Perillustri & Reuerendiss. Domino Delio Vectio, Protonotario Apostolico, & Vicario Generali, nec non ab Illustriss. DD. Carolo Mandosio, Martio Boccarino, Campeggio Carleno, & Iacobo Moricono, Ancianis Illust. ciuitatis Ameriæ, & antedicto P. Bonaventurâ cum suo socio Capucinis, multisque alijs Amerinis, ad Cathedralem Ecclesiam S. Firminæ, expectatus in eâ à Perillustribus & Adm. RR. DD. Capitularibus & Canonicis

8. Maij
1647 deli-
beratur de
Translatio-
ne.

II. Maij in
solemni con-
uentu Ca-
nonicorum
& Magi-
stratum
Amerinor-
um

L ;

eius

166 VITA S. LIBORII PATRONI
eiusdem, videlicet, Nicolao Racano Priore,
Ioanne Vincentio Mandosio Præposito, Au-
gustino Carleno, Claudio Picioto, Petro Car-
leno, Hieronymo Roscio, Curtio Mandosio,
Fabiano Zucchante, Petro Venturello, Ioan-
ne Baptista Sandro, Iosepho Venturello, Pe-
tro Francisco Racano, & Dominico Petruc-
cio, superpelliceis indutis. In ecclesiæ ingres-
su porrectum fuit à præfato Priore Illustriss.
& Reuerendiss. Domino Episcopo aspergil-
lum cum aquâ lustrali, quâ se primùm, dein-
de Dominos Canonicos, Ancianos, Capuci-
nos, aliosque Amerinos asperxit: statimque ad
altare Venerabilis accessit, & factâ aliquan-
tis per flexis poplitibus oratione, cum comi-
ratu, & expectantibus sacrarium intrauit, in
cuius medio ampla mensa stabat pro para-
mentis celebrantium; ad latus verò ante ar-
marium, in quo decimoquinto die Martij
currentis anni sigillata pyxis cum sacris Re-
liquijs S. Liborij deposita fuerat; necnon
existentibus sex candelabris, totidemque can-
didis ardentibus cereis ad illam ductis om-
nibus in gyro, datisque Patri Bonaventuræ
Capucino clauibus duabus dicti armarij; de-
tulit & Adm. Reu. Dominus Iulius Ghirin-
ghellus cæremoniarum Magister stolas duas,
primam Illustriss. & Reuerendiss. D. Episco-
po, alteram P. Bonaventuræ: quibus collo ape-
pensis, hic duo candelabra cum suis cereis ex
minori mensâ sublata, in amplâ ante illum
depo-

deposuit, statimque se ad præfatum armarium conuertit, ad cuius latus oratio ad S. Liborium contra morbum calculi affixa erat: illud clauibus ipsis aperuit, & inde sacrarum Reliquiarum custodiam ablatam, in amplâ mensâ inter duo illa candelabra ac Illustriss. & Reuerendiss. D. Episcopum, in sacco coloris cinericei, nouem sigillis ex rubrâ cerâ Hispanicâ, decimoquinto Martij, consignato, reuerenter reposuit; lectoque eodem die confecto depositionis instrumento, ostendit omnia illa sigilla adhuc integra, quæ Illustriss. & Reuerendiss. D. Episcopus mox aperuit, & P. Bonaventura Capucinus, detracto illo sacco stamineo, illicò pyxidem ex vtraque parte aperiens extraxit, variegatam, rotundam, vittâ coccineâ circumligatâ, capsulam, signatam sigillis decem, superiùs in rubrâ cerâ Sereniss. Electoris Colonienfis, Episc. Paderbornensis; inferiùs viridi cerâ Hispanicâ S. Liborij, Theodori à Recke Paderbornensis Cathedralis Præpositi, Gasparis Philippi à Ketteler Decani, Ioannis Gulielmi Baronis à Zyntfgh Cantoris & Cellerarij, Adolphi Henrici Droste Prepositi Monasteriensis Cathedralis, Arnoldi de Vitinghoff condicij Schelle, Præpositi ad S. Mauritium, Adolphi Henrici Droste Iunioris, Canonorum Paderbornen. Cathedralis, Abbatis Carleni; eamque Illustriss. & Reuerendiss. D. Episcopo *aperta ab* aperiendam in manus tradidit. Qui relictis *Episcopo ca-* illis *psular*

illis decem sigillis integris octo in locis, partim forficibus, partim cultello incidit, F. Bonaventuræ Capucino ad producendas inde reliquias reddidit. Qui ablato operculo inde extraxit primum tres S. Liborij imagines charæ impressas. 2. schedulam, ex quâ clarè legitur contentas in illâ capsulâ reliquias esse verè S. Liborij, sibi anno MDCXLVI. die nonâ Iunij Monasterij Westphaliæ traditas, fideliter Ameriam transferendas. 3. supra rubrum pannum sericeum explicatum ostendit duas sacrarum Reliquiarum partes, vnam cranij, alteram tibiæ, quas Illustriss. & Reuerendiss. D. Episcopus, Canonici, Anciani, Capucini, alijque præsentis, in genua prouoluti, & pectora tundentes, debito honore affecerunt; leuatis verò sursum omnibus Illustriss. & Reuerendiss. D. Episcopus exosculatus fuit. Moxque reliquiarium ex nigro ebena in modum altaris affabrè factum, cum pede quò stare possit, latum verò & altum duobus cum dimidio pedibus, ornatum duabus columnis marmoreis, cruce deauratâ superius ac alijs ex argenteo, & ex deaurato ornamentis, à parte posteriore aperiens, eduxit inde capsulam, duo ovalia caua continentem, quorum fundus erat rubro ex serico aureo intertexto; his sanctas Reliquias imposuit, partem cranij superiori, tibiæ inferiori glutine ad id parato agglutinans, ne deuant.

prolata Reliquia,

mox reliquiarium non inclusit,

3. Hoc factò sacras Reliquias pluribus

S. Li-

S. Liborij imaginibus, plurimisq̄ue rosarijs, tetigit: deinde plurium, genibus flexis id petentium, capitibus imposuit, dicens: PER IN-^{datâque} TERCESSIONEM S. LIBORII LIBERET TE ^{presentibus} DEVS A MALO. Demum reliquiario imposuit ^{benedictione,} vitrum, & capsulam cum Reliquijs, sicq̄ue tabellâ conglutinatâ oclusit, vt deinceps aperiri non possit. His ita peractis & in circum-^{et imagini-} stantes ducentis & quinquaginta S. Liborij ^{buis,} distributis imaginibus, quæ eiusdem reliquias tetigerant sacras, P. Bonaventura Capucinus supradictam pyxidem, cum decem sigillis signatâ illâ capsulâ, attestationis, donationis, concessionis, traditionis instrumento & schedulâ, Capitulo & Canonicis tradidit in perpetuam rei memoriâ conseruanda, reliquiasq̄ue traditas, in loco decenti collocandas ac debito honore commendauit, quas tandem ab Illustriss. & Reuerend. D. Episcopo in factâ ad id cistellâ cum Reliquiario depositas acceptauit memoratus Prior, & ex sacrario per ecclesiam, præcedentibus duabus ardentibus facibus cereis, totidemq̄ue, sequentibus verò Illustriss. & Reu. D. Episcopo, Canonicis, Ancianis, Capucinis, ceterisq̄ue præsentibus Amerinis, ad sacellum sanctissimi Rosarij delatas, in armario à sinistris eiusdem ^{in armario} reposuit: quod ipsemet Illustriss. & Reuerend. ^{deposita:} D. Episcopus tribus clauibus clausit, easq̄ue P. Bonaventuræ Capucino in crastinum custodiendas concedidit, qui ipsum comitan-

tibus ceteris ad Aulam suam conduxit, & acceptâ benedictione cum suo socio abiuit.

6. Sed posterâ die, quæ erat xii. Maij, & Dominica tercia post Pascha, rursus ante vespas tam ipse Pater Bonauentura cum suo socio, quàm DD. Canonici cum pluribus Presbyteris, Clericis, Religiosis, personatis Angelis, Governatore, Ancianis, Nobilibus ciuibus Amerinis, & externis, in Episcopali Aulâ comparebant: cumque inde Illustriss. & Reuerendiss. D. Episcopum ad Cathedralen Ecclesiam sequerentur, vespas aut decantanturi aut audituri; ipse acceptâ ab eodem benedictione, sese vnâ cum socio, & Adm. RR. DD. Ægidio Delphino, & Petro Leonino, ad supradictum sacelli armarium conferens, eo aperto inde sublatam cistellam cum Reliquario ac Reliquijs ad ecclesiam S. Francisci Conuentualem deferebat.

7. Finitis interim vespas, & congregatis in Cathedrali Illustriss. & Reuerend. D. Episcopo, Canonicis, Presbyteris, Clericis, Religiosis, Governatore, Ancianis, Nobilibus, confraternitatibus, vtriusque sexus hominibus, solennis processio ex eadem ad S. Francisci Conuentualem hoc ordine instituta fuit: præcedebant in sacris cum vexillis & crucibus confraternitatis, societas Venerabilis Sacramenti, Mortis, Sanctorum Ioannis & Pauli Decollationis S. Ioannis Baptistæ sub titulo Misericordiæ, S. Sebastiani, S. Rochi, S. Augustini,

*12. Maij ad
PP. Con-
uentualium
ecclesiam
delata:*

*post vespas
ad instituta
supplicatio;*

stini, S. Francisci, S. Firminæ. Sequebantur primò Religiosi cum crucibus & vexillis RR. PP. Capucini, Eremitæ S. Augustini Discalceati, Observantes de Familiâ, Observantes Reformati, Eremitæ S. Augustini Calceati, Minoritæ Conventuales, Somaschi, deinde Clerici, Presbyteri, Musici & Canonici, postremò Illustriss. & Reuerendiss. D. Episcopus, quem præcedebant duodecim personati Angeli, Adm. RR. DD. Iulius Ghiringhellus Magister cæremoniarum, & Hieronymus Douarellus, induti superpelliceis, comitabantur Ioannes Vincentius Mandosius Prepositus cum dalmaticâ, & Claudius Piciotus Canonicus cum tunicellâ: sequebantur Dominicus Studiosus, Nicolaus Santes Illustriss. & Reuerendiss. D. Episcopi Capellanus ipsius, Illustr. D. Gubernator Iosephus Brianza, Antiani, Nobiles, ciues & vtriusque sexus innumeri fideles.

8. Vbi ad ecclesiam Conventualium peruentum erat, & Illustriss. & Reuerend. D. Episcopus sacristiam se vestiturus intravit; illicò P. Bonaventurâ Capucinus stolâ indutus, Reliquarium cum sacris Reliquijs, præcedentibus duabus ardentibus facibus candidis, inde efferens, in medio summi altaris deponebat; quò Illustriss. & Reuerendiss. D. Episcopus paullò post in pontificalibus sequens, sacris Reliquijs debitos thuris honores soluebat, & ante illas genibus flexis orabat, donec à musicis

*indeq; repon-
tata solen-
niter,*

ficus

172 VITA S. LIBORII PATRONI
SICIS CHRISTI PRÆSVL EGREGIVS, ter ad fi-
nem vsque decantatum esset. Interim præter
allatas à pijs fidelibus, aliæ plures faces, &
plurimi cerei candidi inter Clerum, Angelos,
Religiosos & primarios distribuebantur:
quibus accensis, & datâ ab Illustriss. & Reue-
rendiss. D. Episcopo benedictione cum sacris
Reliquijs, processum fuit ex hac ecclesiâ eo
ordine quo ad eam deuentum, per septem
alias, S. Elisabethæ, S. Monicæ, S. Augustini, S.
Magni, S. Stephani, S. Catharinæ, S. Ioannis
Euangelistæ, ad nouam Cathedralem S. Fir-
minæ. In singulis illis ecclesijs Illustriss. &
Reuerendiss. D. Episcopus sacras Reliquias,
solus eas circumferens, in summo altari de-
positas adoleuit; & decantato à musicis
CHRISTI PRÆSVL EGREGIVS, benedictio-
nem cum iisdem dedit. Per plateas musici sa-
cris Reliquijs continuò CHRISTI PRÆSVL
EGREGIVS præibant. Summi Pontificis præsi-
diarij milites easdem sæpius diuersis in locis,
bombardarum explosione, consalutabant: &
triste cælum, quod antequàm processionem
inchoabant, imbres depluebat, iam effectum
lætius, sic omnes continuit, quòd nulla gutta
processionem turbauerit.

9. Cùm processio ad Cathedralem reuer-
sa fuisset, Illustriss. & Reuerend. D. Episcopus,
factâ incensatione sacris Reliquijs, eas in sum-
mo altari reliquit, abijt. Tunc P. Bonaventura
Capucinus accedens, innumeris rosarijs Reli-
quia

*per varias
ecclesias,
ad Cathe-
dralem;*

*celo inspe-
ratè ser-
uato;*

*ibi iterùm
reconditæ;*

quarium tetigit: illud tandem in capsellam suam supposuit, & postquam illam plurimorum vtriusque sexus deuotorum capitibus imposuisset, ad armarium suum, in sacello sanctissimi Rosarij, præcedentibus luminaribus, retulit: eoque clauso, vnam clauem Illustriss. & Reuerendiss. D. Episcopo, alteram Archidiacono, tertiam Augustino Carleno custodiendam reliquit.

10. Acta sunt die decimâ in Ecclesiâ S. Firminæ, eiusque sacristiâ, præsentibus, audientibus, & intelligentibus perillustribus DD. Abbate Paulo Sandro, Mario Archilegio V.I.D. Marco Aurelio Mandosio V.I.D. Capitaneo Romulo Cerichello, Nicolao Archilegio, & Carolo Morello; & die duodecimo præsentibus Iulio Ghiringhello Magistro cæremoniarum, & Hieronymo Douarello Amerinis testibus.

Acta vtriusque die.

11. Tenor autem suprascriptæ schedulæ, de qua fit mentio suprâ, talis est, videlicet. In nomine Domini ad honorem sui Sancti: hæc sunt veræ duæ partes, vna cranij, altera tibiæ, sacrarum Reliquiarum gloriosi S. Liborij Episcopi Cenomanensis, Patroni Paderbornensis, quas ad instantiam Ven. P. F. Bonaventuræ de Rutheno Prædicatoris Capucini, & de licentiâ Sereniss. Electoris Colonienfis, Episcopi Paderbornensis, dederunt & tradiderunt, vnâ cum attestationis instrumento, Reuerendiss. DD. Capitulares Cathedralis Eccle-

Testimoniæ capsula inclusum.

Ecclesiæ Paderbornensis, Illustriss. & Reuerendiss. D. Peregrino Carleno Amerino, Abbati B. Mariæ, ex ipsâ tumbâ dicti Sancti ad altare summum in Cathedrali Ecclesiâ Monasterij Westphaliæ, præsentè dicto Patre, vbi ob bellorum pericula conseruantur, transferendæ per eundem Patrem Ameriam in Vmbriâ pro Cathedrali ibidem Ecclesiâ anno Domini MDCXLV. die nonâ Iunij.

12. Ego Benedictus Flametta de Ameriâ, publicus Dei gratiâ, Apostolicâ auctoritate, Notarius, & pro Archiuo Rom. Curia descriptus, & ad præsens Curia Episcopalis Amerinæ Notarius & Cancellarius. de præmissis rogatus fui, & in fidem hîc me subscripsi, & publicauî, ac solito meo signo requisitus signauî.

DOLOR